

Nå skal sannheten om de hemmelige tjenestene fram. Forsvarsminister Johan Jørgen Holst opphever taushetsplikten for agentene i E-staben, og stiller alt materiell fra perioden 1945-65 til rådighet for uavhengige historikere. (Foto: Mette Møller)

Trond Johansen:

NÅ KAN HAN FORTELLE

Nå kan Trond Johansen fortelle sannheten om de hemmelige tjenestene i Norge. Forbindelsene mellom Arbeiderpartiet og Overvåkingspolitiet, og overvåkingen av politiske radikale, skal også granskes av uavhengige historikere.

Av ROLF FISKE
og THOMAS SPENCE

Seksjonssjef Trond Johansen og hans kolleger i Forsvarets etterretningsjeneste og Overvåkingspolitiet frigjøres fra taushetsplikten i forbindelse med de historiske undersøkelsene.

Allt relevant materiale stilles også til disposisjon.

– Historikerne skal stå helt fritt til å skrive beretningen om de hemmelige tjenestene i Norge, sier forsvarsminister Johan Jørgen Holst til Dagbladet.

Både den militære etterretning og Overvåkingspolitiet skal gjennomgås.

En gruppe historikere skal foreta en «historisk gjennomgang av norske overvåkings- og etterretningsmyndigheters samarbeid med politiske organisasjoner/miljøer i etterkrigstida».

Andre skal analysere etterretnings-tjenesten i tidsrommet 1945-1965.

Partiene

Holst er sikker på at Arbeiderpartiet vil bidra med sitt materiale. Han håper at for eksempel NKP og SF/SV gjør det samme.

– Vi ønsker å samarbeide med alle partier både på høyre- og venstresiden. Jeg går ut fra at alle partier vil samarbeide og bidra til å avmystifisere

re tjenestene mest mulig.

– Taushetsplikten oppheves for alle aktuelle ansatte i E-staben i forbindelse med undersøkelsene, sier Holst.

– Hvorfor settes grensen ved 1965? – Etter det er det litt for nært vår egen tid. Jeg må for eksempel også beskytte stabens arbeidsformer i dag, sier Holst.

Han understreker at det ikke er snakk om å hyre inn «hoffskribenter», men uavhengige fagfolk som er eksperter på den kalde krigens tidsepoke.

I kjølvannet av den siste tidas debatt skal det også utarbeides retningslinjer for etterretningspersonells adgang til å engasjere seg i politisk arbeid.

– Hvor går grensen? I dag finnes det ikke noen retningslinjer for det. Det er en svakhet. Jeg tror alle parter er tjent med retningslinjer for å unngå antydninger om noe kriminelt, sier Holst.

– Åpner du for forbud mot partipolitisk engasjement i E-staben?

– Jeg vil ikke forskuttere noen konklusjoner.

Integritet

– Ser du noen betenkeligheter ved Trond Johansens ulike roller i dag?

– Jeg kjenner ham meget godt, som

en mann med veldig høy integritet. Jeg kan ikke se at det er noe problem, men jeg kan se at andre stiller spørsmål ved det.

– Kan han ha misbrukt hemmelig informasjon i Ap-sammenheng?

– Det er overhodet ingen grunn til å hevde noe slikt. I boka anklages personer uten bevis. Det er graverende når de må bevise sin uskyld – motsatt av hva vår rettspraksis bygger på, sier Holst.

– Har boka skadd de hemmelige tjenestene?

– Det er det for tidlig å si noe om. Den kan kanskje svekke omdømmet til tjenesten, og de ansatte som gjør en viktig jobb.

– Hvordan er nordmenns forhold til de hemmelige tjenestene?

– Nordmenn har et naivt forhold til de hemmelige tjenester. I Norge har disse organisasjonene også vært omgitt av for mye hemmelighetskremeri, noe som ikke har bedret forholdet mellom folk og tjenester.

– Hvordan er ditt forhold til etterretningsjeneste?

– Kynisk. Det er et tøft marked. Min holdning er at vi må prate med alle som har noe å gi, sier forsvarsminister Johan Jørgen Holst, statsråden som kan få æren av å ha åpnet landets hemmeligste arkiver.